

Regionrevisionen

Regionstyrelsen

Granskning avseende förebyggande åtgärder kring oegentligheter

Regionens revisorer har med hjälp av sakkunnigt biträde granskat Region Jönköping läns förebyggande åtgärder kring oegentligheter.

Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för att bedöma om det finns en tillräcklig och fungerande intern kontroll gällande förebyggande åtgärder inom området oegentligheter med koppling till fastigheter.

Granskningsrapporten ”Granskning avseende förebyggande åtgärder kring oegentligheter- Region Jönköpings län” överlämnas härmed till regionstyrelsen.

Bakgrund

Ett antal avslöjanden avseende oegentligheter inom den offentliga sektorn har inneburit en ökad uppmärksamhet på risken för oegentligheter inom dessa organisationer. Offentliga verksamheter arbetar på uppdrag av medborgarna. För att upprätthålla allmänhetens förtroende är det väsentligt att det finns ett tillräckligt och effektivt skydd och en intern kontrollstruktur som motverkar förekomsten av oegentligheter.

Under 2013 genomfördes en granskning av dåvarande landstingsstyrelsens förebyggande arbete avseende mutor och oegentligheter. I granskningen framkom bl.a. att det saknades en dokumenterad risk- och sårbarhetsanalys vad gäller oegentligheter och det saknades även en dokumenterad handlingsplan för åtgärder vid oegentligheter.

Revisorernas bedömning

Revisorernas övergripande bedömning är att Region Jönköpings läns arbete med förebyggande åtgärder inom området oegentligheter med koppling till fastigheter behöver stärkas och utvecklas. Flera av de övergripande iakttagelser som framfördes i revisionsrapporten ”Landstingets förebyggande arbete avseende mutor och oegentligheter” från september 2013 kvarstår.

För att effektivt kunna skydda sig mot oegentligheter måste en organisation systematiskt identifiera var i verksamheten risker kan uppträda, samt därefter värdera de identifierade riskerna och besluta om hur de skall hanteras. Riskbedömningar görs inom Verksamhetsstöd och service i form av risk- och sårbarhetsanalyser. Inom område Inköp finns oegentligheter, jäv och spridning av sekretessbelagda uppgifter med som ett verksamhetskritiskt område.

Regionfastigheters risk- och sårbarhetsanalys innehåller inga identifierade risker som har koppling till oegentligheter. Revisorernas bedömning är att det är viktigt att arbeta aktivt för att förebygga oegentligheter. Vår bedömning är att Regionfastigheters risk- och sårbarhetsanalys bör omprövas och diskussion bör ske avseende vilken risk det finns att oegentligheter, mutor, jäv och liknande uppkommer och vilka konsekvenser det kan orsaka.

I all verksamhet som bygger på en uppdrags- eller avtalsrelation finns risker för avvikelser och fel – eller till och med fusk och oegentligheter. Därför är det viktigt att bygga in en beredskap i arbetet för att förebygga, upptäcka och hantera fel och eventuella oegentligheter. Regionens övergripande internkontrollplan för 2016 innehöll ett antal moment som kan kopplas till förebyggande åtgärder kring oegentligheter. Dock finns inga moment med en sådan koppling i den regionövergripande internkontrollplanen för 2017. Det har inte fastställts egna kontrollmoment inom Inköp och Regionfastigheter som komplement till den regionövergripande internkontrollplanen för 2017.

Inom område Inköp får de personer som är inblandade i en upphandling skriva under en förbindelse som bekräftar att de kommer att beakta gällande riktlinjer kring sekretess, jäv m.m. Inom Regionfastigheter finns inga kontrollaktiviteter kopplade till risk- och sårbarhetsanalysen som berör oegentligheter. Det uppges att det sker viss kontroll av underleverantörer, både inom Inköp och inom Regionfastigheter, men det sker inte med någon viss systematik och det dokumenteras inte.

Revisorernas rekommendationer

Vissa rekommendationer/iakttagelser från den genomförda granskningen 2013 bedöms fortfarande vara aktuella. Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen i Jönköpings län:

- att fastställa en handlingsplan som beskriver vilka åtgärder som ska vidtas om oegentligheter skulle upptäckas/inträffa och
- att tydliggöra hur anställda ska rapportera olika former av misstänkta oegentligheter och
- att utföra dokumenterade kontroller, uppföljningar och/eller utvärderingar avseende följsamheten till gällande policy ”Gåvor, förmåner och mutor – Policy och riktlinjer för Region Jönköpings län”

- att kartlägga om det finns ett behov av riktade utbildnings-insatser för anställda inom särskilda riskgrupper/riskområden.

Utöver ovanstående rekommendationer rekommenderar revisorerna regionsstyrelsen i Jönköpings län

- att i risk- och sårbarhetsanalysen för Regionfastigheter inkludera en bedömning av hur oegentligheter, mutor, jäv m.m. påverkar deras verksamhet, vilka konsekvenser det kan orsaka, sannolikheten att de inträffar och vilka förebyggande åtgärder som bör vidtas för att minimera risken och
- att verka för en bättre samverkan och dialog mellan Inköp och Regionfastigheter då upphandlingar genomförs av personal tillhörande både område inköp och område regionfastigheter och
- att säkerställa att samtlig personal som utför direktupphandlingar har god kännedom om gällande regelverk och att de utförs och dokumenteras i enlighet med gällande lagstiftning och beslutade riktlinjer och
- att förstärka den interna kontrollen med kontrollaktiviteter som säkerställer följsamhet till regionövergripande och specifika riktlinjer för Inköp och Regionfastigheter. En löpande uppföljning av kontrollaktiviteternas effektivitet bör ske.

Svar från regionstyrelsen

Revisorerna vill senast 1 september 2017 ha svar på vilka åtgärder regionstyrelsen tänker vidta till följd av granskningens resultat och revisorernas rekommendationer.

Göte Wahlström
Ordförande

Anders Gustafsson
Vice ordförande